

ריח נִיחוח Offerings, Commands, Commitments

(1) בראשית ח:טו-ט"ז

(טו) וַיִּבְרַךְ אֱלֹהִים אֶל-נֹחַ לֵאמֹר: (טז) צֵא מִן-הַתֵּבָה אַתָּה וְאִשְׁתְּךָ וּבְנֶיךָ וּנְשֵׁי-בְנֶיךָ אִתְּךָ: (יז) כָּל-הַחַיָּה אֲשֶׁר-אִתְּךָ מִכָּל-בֶּשֶׂר בָּעוֹף וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל-הָרֶמֶשׂ עַל-הָאָרֶץ הֵיכָא אִתְּךָ וְשָׂרְצוּ בָאָרֶץ וּפְרוּ וּרְבוּ עַל-הָאָרֶץ: (יח) וַיֵּצֵא-נֹחַ וּבְנָיו וְאִשְׁתּוֹ וּנְשֵׁי-בְנָיו אִתּוֹ: (יט) כָּל-הַחַיָּה כָּל-הָרֶמֶשׂ וְכָל-הָעוֹף כָּל רוֹמֵשׂ עַל-הָאָרֶץ לְמִשְׁפַּחְתֵּיהֶם יֵצְאוּ מִן-הַתֵּבָה: (כ) וַיִּבֶן נֹחַ מִזְבֵּחַ לַה' וַיִּקַּח מִכָּל הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה וּמִכָּל הָעוֹף הַטְּהוֹר וַיַּעַל עֹלֹת בַּמִּזְבֵּחַ: (כא) וַיִּרַח ה' אֶת-רִיחַ הַנִּיחֹחַ וַיֹּאמֶר ה' אֶל-לִבּוֹ לֹא-אֶסְף לְקַלְלָא עוֹד אֶת-הָאָדָמָה בַּעֲבוּר הָאָדָם כִּי יַעַר לֵב הָאָדָם רָע מִנְעֻרָיו וְלֹא-אֶסְף עוֹד לְהַכּוֹת אֶת-כָּל-חַי בָּאָשֶׁר עִשְׂתִּי: (כב) עוֹד כָּל-יְמֵי הָאָרֶץ זֶרַע וְקָצִיר וְקֹר וְחֹם וְקֹץ וְחַרְף וְיוֹם וְלַיְלָה לֹא יִשְׁבְּתוּ:

(א) וַיִּבְרַךְ אֱלֹהִים אֶת-נֹחַ וְאֶת-בְּנָיו וַיֹּאמֶר לָהֶם פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת-הָאָרֶץ: (ב) וּמוֹרָאֲכֶם וְחַתְכֶּם יִהְיֶה עַל כָּל-חַיַּת הָאָרֶץ וְעַל כָּל-עוֹף הַשָּׁמַיִם כָּל אֲשֶׁר תִּרְמָשׁ הָאָדָמָה וּבְכָל-דָּגֵי הַיָּם בְּיָדְכֶם נִתְּנוּ: (ג) כָּל-רֶמֶשׂ אֲשֶׁר הוּא-חַי לָכֶם יִהְיֶה לְאֹכְלָהּ כִּי־רֶק עֵשֶׂב נָתַתִּי לָכֶם אֶת-כָּל: (ד) אֲך־בֶּשֶׂר בְּנֶפֶשׁ דָּמוֹ לֹא תֹאכְלוּ: (ה) וְאֶךְ אֶת-דְּמַמְכֶם לְנִפְשֹׁתֵיכֶם אֹדֶרֶשׁ מִיַּד כָּל-חַיָּה אֹדֶרֶשְׁנוּ וּמִיַּד הָאָדָם מִיַּד אִישׁ אָחִיו אֹדֶרֶשׁ אֶת-נֶפֶשׁ הָאָדָם: (ו) שִׁפְךָ דַּם הָאָדָם בָּאָדָם דָּמוֹ יִשְׁפַךְ כִּי בַעַל אֱלֹהִים עֲשֵׂה אֶת-הָאָדָם: (ז) וְאַתֶּם פְּרוּ וּרְבוּ שָׂרְצוּ בָאָרֶץ וּרְבוּ-בָהּ: (ח) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל-נֹחַ וְאֶל-בְּנָיו אִתּוֹ לֵאמֹר: (ט) וְאַנִּי הִנְנִי מְקִים אֶת-בְּרִיתִי אִתְּכֶם וְאֶת-זֶרְעֲכֶם אַחֲרֵיכֶם: (י) וְאֵת כָּל-נֶפֶשׁ הַחַיָּה אֲשֶׁר אִתְּכֶם בָּעוֹף בַּבְּהֵמָה וּבְכָל-חַיַּת הָאָרֶץ אִתְּכֶם מְכֹל יֵצְאִי הַתֵּבָה לְכָל חַיַּת הָאָרֶץ: (יא) וְהִקְמֹתִי אֶת-בְּרִיתִי אִתְּכֶם וְלֹא-יִכָּרֵת כָּל-בֶּשֶׂר עוֹד מִמֵּי הַמַּבּוּל וְלֹא-יִהְיֶה עוֹד מַבּוּל לְשַׁחַת הָאָרֶץ: (יב) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים וְאֵת אֹת-הַבְּרִית אֲשֶׁר-אַנִּי נֹתֵן בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם וּבֵין כָּל-נֶפֶשׁ חַיָּה אֲשֶׁר אִתְּכֶם לְדֹת עוֹלָם: (יג) אֶת-קִשְׁטִי נָתַתִּי בָעָנָן וְהִיתָה לְאוֹת בְּרִית בֵּינִי וּבֵין הָאָרֶץ: (יד) וְהָיָה בָעָנָן עָנָן עַל-הָאָרֶץ וּנְרָאָתָהּ הַקִּשְׁתַּת בָּעָנָן: (טו) וְזָכַרְתִּי אֶת-בְּרִיתִי אֲשֶׁר בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם וּבֵין כָּל-נֶפֶשׁ חַיָּה בְּכָל-בֶּשֶׂר וְלֹא-יִהְיֶה עוֹד הַמַּיִם לְמַבּוּל לְשַׁחַת כָּל-בֶּשֶׂר: (טז) וְהִיתָה הַקִּשְׁתַּת בָּעָנָן וְרָאִיתִיהָ לְזִכָּר בְּרִית עוֹלָם בֵּין אֱלֹהִים וּבֵין כָּל-נֶפֶשׁ חַיָּה בְּכָל-בֶּשֶׂר אֲשֶׁר עַל-הָאָרֶץ: (יז) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל-נֹחַ וְאֵת אֹת-הַבְּרִית אֲשֶׁר הִקְמֹתִי בֵּינִי וּבֵין כָּל-בֶּשֶׂר אֲשֶׁר עַל-הָאָרֶץ:

(2) בראשית ו, יח

וְהִקְמֹתִי אֶת-בְּרִיתִי אִתְּךָ וּבֵאתָ אֶל-הַתֵּבָה אַתָּה וּבְנֶיךָ וְאִשְׁתְּךָ וּנְשֵׁי-בְנֶיךָ אִתְּךָ:

(3) בראשית ו, ה-ו

וַיֹּאד ה' כִּי רָבָה רַעַת הָאָדָם בָּאָרֶץ וְכָל-יֶזֶר מַחֲשַׁבַּת לִבּוֹ רָק רָע כָּל-הַיּוֹם: וַיִּנְחַם ה' כִּי-עָשָׂה אֶת-הָאָדָם בָּאָרֶץ וַיַּעֲצֵב אֶל-לִבּוֹ: (4) וַיִּקְרָא כו, לא

וְנָתַתִּי אֶת-עֲרִיכֶם חֲרִפָּה וְהִשְׁמֹתִי אֶת-מִקְדְּשֵׁיכֶם וְלֹא אֶרְיַח בְּרִיחַ נִיחֹחְכֶם:

Questions:

- 1) Why did נח bring offerings?
- 2) How are we to understand God's reaction/response to the offerings?
 - a. What is a נִיחוח?
 - b. Why does this seemingly convince God to remove the curse (Adam's punishment) from the earth?
 - c. How is the "new" awareness that Man's thoughts are evil from his youth a reason to make this commitment?
 - d. Why is the Divine response to maintain the consistency of seasons?
- 3) Why is this reaction followed by a series of commands, chiefly affecting "blood"?
- 4) Why is the culmination of the immediate postdiluvian world a בְּרִית?
- 5) Who are the parties to this בְּרִית? And how does this בְּרִית correlate – if at all – with the first בְּרִית in יח: 10?

(5) ר' יוסף בכור שור בראשית ח:כ"א

לא אוסיף לקלל עוד את האדמה – שאשחית את עשב הארץ והבהמות והחיות, רק החטאין אביא עליהן דבר או חרב. והעולם ינהג את מנהגו, כמו שהוא אומר: זרע וקציר וגו'.

(6) ר' יוסף קרא הגהות על פירוש רש"י בראשית ח:כ"א

נח שהקריב קרבן, הותר לו בשר לאכול, ונאסר לו אבר מן החי ודם. אדם שלא הקריב קרבן, לא הותר לו בשר לאכול.

(7) ר' י"ש ריגיו בראשית ח:כ"א

(כא) וירח ה' - חלילה שיתפעל השם על ידי הריח, אבל טעם המליצה כך הוא, הריח הוא רושם הדבר אחר הסתרו והעלמו מיתר החושים, וכן מי שזוכר שומר רשמי הדברים אחר העלמם מן החושים, לכן יכונה הריח בלש"הק בשם זכר ואזכרה, וחוש הריח הוא כנגד הזכרון, כמו שאמר מזכיר לבונה במקום מקטיר לבונה, מעתה מה שאמר וירח ה' את ריח הניחוח, ענינו שעלה לפניו זכרון ההקרה ופקודת המקריב לטובה: הניחה - לשון מנוחה, ולקמן (שמות כ"ט י"ח) אפרש:

(8) ר' י"ש ריגיו שמות כ"ט:י"ח

ריח ניחוח – לפי שכל העולה על האש נאכל ונעשה לדשן, ואין עולה ממנו כי אם הריח, לכך נאמר ריח ניחוח. ומלת ניחוח לשון מנוחה הוא, ובא כאן על מנוחת החפץ שביארנו, לא שיריח השם חלילה, אלא לפי שחפץ ה' במעשה הצדק, כל פועל צדק כביכול עושה לקונו נחת רוח שהשיג חפצו, כמו שאמרנו (בראשית ח' כ"א):

(9) אבן עזרא פירוש ראשון בראשית ו:י"ח

והקמתי את בריתי - לאות שהשם נשבע לו שלא ימות הוא ובניו במבול, ואם לא נמצא בתחלה מפורש. כאשר מצאנו במשנה התורה: נשלחה אנשים לפנינו ומלת והקמתי - שאקיים שבועתי. והקרוב אלי: **שזאת הברית רמז לקשת**. וטעם ברית – הסכמה, ודבר שבחרו שנים, והוא מגזרת: ברו לכם איש. והמלה בסמוך ובמוכרת שוה, וכן: שבית יעקב, ובנותיו בשבית.

(10) הכתב והקבלה ויקרא א:ט

עולה אשה ריח נחוח - היטב אמר בזה בס' מעשי ה' (מאמר ב' פ' כ"ז) מה שנאמר בקרבנות ריח ניחוח לה', לא לספר מעלת הקרבנות בא כ"א מעשה האיש ומחשבותיו, כי המביא קרבן לא יחשוב שבקרבנו לבד נתכפר עונו, אבל יעלה בדעתו שקרבנו אינו כ"א ריח ניחוח אל מה שהוא עתיד לעשות, ואם איננו מתקן מעשיו נאמר עליו: למה לירוב זבחיכם, והושאל אליו ית' לשון ריח ניחוח, כי כאשר הריח הטוב הבא מרחוק עד על הדבר בעצמו היותו טוב, כמו כן יהיה הקרבן לפני ה' כמבשר על המעשים הטובים שעתידי המקריב לעשות מכאן והלאה, ונקרא ריח כי על כל דבר נרגש אל המרגיש טרם בוא אליו יושאל לו בלשונו לשון ריח כבאיוב מרחוק יריח מלחמה שפי', ירגיש, ואמר א"כ כל המביא קרבן יתן דעתו לעשות תשובה ולהתקרב אליו ית' עד שמקרבן זה יריח ה' מעשיו הטובים שיעשה מהיום, עכ"ד.

(11) שמו"א טו:כב

וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל הַחֹפֶץ לַה' בְּעֹלֹת וּזְבָחִים כְּשֹׁמֵעַ בְּקוֹל ה' הִנֵּה שְׁמִיעַ מִזְבֵּחַ טוֹב לְהַקְשִׁיב מִחֻלָּב אֵילִים:

(12) מיכה ו, ו-ח

- (ו) בְּמֶה אֶקְדָּשׁ ה' אֶפְרָי לְאֱלֹהֵי מְרוֹם הָאֶקְדָּמְנוּ בְּעֹלֹת בַּעֲגָלִים בְּנֵי שֹׁנָה:
 (ז) הִירָצָה ה' בְּאַלְפֵי אֵילִים בְּרִבְבוֹת נְחֹלֵי שֶׁמֶן הָאֵתָן בְּכֹדֶל פִּשְׁעֵי פָרִי בְטָנֵי חֲטָאת נִפְשֵׁי:
 (ח) הִגִּיד לְךָ אָדָם מִדֶּה טוֹב וּמִדֶּה ה' דֹּרָשׁ מִמֶּךָ כִּי אִם-עֲשֹׂת מִשְׁפָּט וְאַהֲבַת חֶסֶד וְהִצַּנֵּעַ לִכְתֹּעַס אֱלֹהֶיךָ: